

Powszechny Spis Rolny 2020

Powszechny Spis Rolny jest badaniem, dzięki któremu Główny Urząd Statystyczny zbiera i aktualizuje dane statystyczne dotyczące polskiego rolnictwa.

Badanie przeprowadzane jest m. in. po to, aby lepiej planować rozwój rolnictwa w przyszłości. Spis zacznie się 1 września 2020 r. i obejmie swoim zasięgiem gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą w Polsce.

W spisie rolnym będą zbierane dane, dotyczące m.in:

- położenia gospodarstwa na obszarach o ograniczeniach naturalnych;
- typu własności użytków rolnych;
- produkcji ekologicznej;
- rodzaju użytkowanych gruntów;
- powierzchni zasiewów według upraw;
- powierzchni nawadniania;
- zużycia nawozów mineralnych i organicznych;
- rodzajów budynków gospodarskich;
- pogłowia zwierząt gospodarskich według grup wiekowo-użytkowych;
- liczby maszyn i urządzeń w gospodarstwie rolnym,
- wkładu pracy w gospodarstwo rolne użytkownika i członków jego gospodarstwa domowego oraz pracowników najemnych.

Obowiązek realizacji spisów nakłada na państwa członkowskie Unii Europejskiej rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady, jak również wynika on z rekomendacji FAO, zawartych w dokumencie pn. „Światowy program spisów rolnych rundy 2020 r.”.

W państwach członkowskich ONZ pełne badanie realizowane jest raz na 10 lat i obejmuje wszystkie gospodarstwa rolne. Poprzedni Powszechny Spis Rolny odbył się w Polsce w 2010 r.

Najbliższy Powszechny Spis Rolny będzie prowadzony w całej Polsce od 1 września do 30 listopada 2020 r., według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r.

Ustawa z dnia 31 lipca 2019r. o powszechnym spisie rolnym w 2020r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1728) reguluje poniższe zagadnienia:

- określa obowiązki podmiotów biorących udział w spisie rolnym;
- ochronę danych zebranych w ramach spisu rolnego;
- organizację prac spisowych;
- działania popularyzujące spis rolny.

Jak twierdzą autorzy ustawy, spis rolny jest jedynym badaniem statystycznym dostarczającym szerokiego zakresu informacji o gospodarstwach rolnych na wszystkich szczeblach podziału terytorialnego kraju: ogólnokrajowym, regionalnym i lokalnym. Dane ze spisu są wykorzystywane do oceny zastosowanych i kreowania nowych narzędzi Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej.

Spis rolny zostanie prowadzony w gospodarstwach rolnych:

- osób fizycznych (gospodarstwach indywidualnych);
- osób prawnych (np. gospodarstwa rolne prowadzone przez spółki z o.o.);

- jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej (np. gospodarstwa rolne prowadzone przez spółki cywilne).

Przez gospodarstwo indywidualne rozumie się – gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną o powierzchni:

- a. 1 ha użytków rolnych i więcej;
- b. poniżej 1 ha użytków rolnych, w tym nieposiadające użytków rolnych, prowadzące działy specjalne produkcji rolnej lub produkcję rolną o skali określonej progami, których wielkość jest określona poniżej: (w załączniku nr 1 do ustawy).

Wielkość progów produkcji rolnej gospodarstwa indywidualnego określających minimalną skalę produkcji dla gospodarstw indywidualnych o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha, w tym nieposiadających użytków rolnych, które nie prowadzą działów specjalnych produkcji rolnej:

- 1) 0,5 ha – dla plantacji drzew owocowych;
- 2) 0,5 ha – dla krzewów owocowych;
- 3) 0,5 ha – dla warzyw gruntowych;
- 4) 0,5 ha – dla truskawek gruntowych;
- 5) 0,5 ha – dla chmielu;
- 6) 0,3 ha – dla szkółek sadowniczych;
- 7) 0,3 ha – dla szkółek ozdobnych;
- 8) 0,1 ha – dla tytoniu;
- 9) 5 sztuk – dla bydła ogółem;
- 10) 20 sztuk – dla świń ogółem;
- 11) 5 sztuk – dla loch;
- 12) 20 sztuk – dla owiec ogółem;
- 13) 20 sztuk – dla kóz ogółem;
- 14) 100 sztuk – dla drobiu ogółem;
- 15) 10 sztuk – dla zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych.

Najważniejsze obowiązki podmiotów biorących udział w spisie rolnym to zgodnie z art. 7 ww. ustawy:

1. Udział w spisie rolnym jest obowiązkowy.
2. Użytkownicy gospodarstw rolnych w ramach spisu rolnego są obowiązani do udzielania dokładnych, wyczerpujących i zgodnych z prawdą odpowiedzi.

Użytkownik gospodarstwa rolnego – oznacza osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, faktycznie użytkującą gospodarstwo rolne niezależnie od tego, czy jest jego właścicielem, dzierżawcą czy też użytkuje je z innego tytułu, oraz niezależnie od tego, czy grunty wchodzące w skład gospodarstwa rolnego są położone na terenie jednej lub kilku gmin.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy - Użytkownik gospodarstwa rolnego w ramach spisu rolnego przekazuje dane w formie:

- samospisu internetowego przeprowadzanego samodzielnie **przez użytkownika gospodarstwa rolnego** za pośrednictwem interaktywnej aplikacji dostępnej na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego;
- wywiadu telefonicznego przeprowadzanego **z użytkownikiem gospodarstwa rolnego** przez rachmistrza spisowego;

- bezpośredniego wywiadu przeprowadzanego z **użytkownikiem gospodarstwa rolnego** przez rachmistrza spisowego.

Bezpieczeństwo danych:

Osoby wykonujące prace spisowe to bezpośrednio rachmistrzowie i komisarze spisowi. Nałożony jest na nich obowiązek przestrzegania tajemnicy statystycznej. Znają istotę tajemnicy statystycznej i sankcje za jej niedotrzymanie. Składają pisemne przyrzeczenie następującej treści: „Przyrzekam, że będę wykonywać swoje prace na rzecz statystyki publicznej z całą rzetelnością, zgodnie z etyką zawodową statystyka, a poznane w czasie ich wykonywania dane jednostkowe zachowam w tajemnicy wobec osób trzecich.”

Rolnikom nieposiadającym dostępu do Internetu zostanie zapewniony bezpłatny dostęp do pomieszczeń wyposażonych w sprzęt komputerowy w lokalach gminnych biur spisowych.

GUS prowadzi ogólnopolską kampanię informacyjną „Spiszmy się, jak na rolników przystało”.

W ramach kampanii rolnicy mają być poinformowani o obowiązku spisowym, możliwych metodach spisu i bezpieczeństwie danych.

Zgodnie z Ustawą z dnia 31 lipca 2019r. opowszechnym spisie rolnym, na prace spisowe w latach 2019-2021 zostanie przeznaczony w ciągu lat 2019- 2021 maksymalnie 243 mln zł z budżetu państwa.

Ustawa reguluje również sposób organizacji prac spisowych.

W gminie (mieście) pracami spisowymi kieruje wójt, burmistrz, prezydent miasta – jako gminny komisarz spisowy. Zastępcą gminnego komisarza spisowego jest osoba wyznaczona przez gminnego komisarza spisowego. Gmina (miasto) organizuje m.in. nabór kandydatów na rachmistrzów terenowych.

Naboru kandydatów dokonuje się spośród osób:

- pełnoletnich;
- zamieszkałych w danej gminie;
- posiadających co najmniej średnie wykształcenie;
- posługujących się językiem polskim w mowie i w piśmie;
- które nie były skazane za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Osoby te przejdą szkolenie, które zakończy się egzaminem. Osoby, które odpowiedzą dobrze na co najmniej 60 procent pytań, zostaną wpisane na listę kandydatów na rachmistrzów terenowych prowadzoną przez gminnego komisarza spisowego. Miejsce na liście zależy od liczby punktów z egzaminu - im więcej, tym lepiej. Rachmistrza terenowego powoła zastępca właściwego wojewódzkiego komisarza spisowego spośród osób z najwyższą liczbą punktów z egzaminu.